

Id.: KÉZMŰVES

Építész saját családi háza Piliscsabán

Jobb napokon azt szoktuk gondolni mi építészeiről írók, beszélők, gondolkodók, hogy végeredményben ebbéli tevékenységünk legfőbb hozadéka az volna, ha végül létrejönne, összeállna egy ideális szótár, ami segítene jó házakat építeni és párbeszédet formálni az építészeti kultúráról. Ebben az ideális szótárban egy-egy szó, fogalom körül nyelvi fragmentumok, szemelvények, épületek, idézetek segítenék a megértést, építenék a bizalmat és az elfogadást. Úgy vélem többünk régi, közös mániája ez.

Szöveg: MARTINKÓ JÓZSEF | Fotó: BUJNOVSZKY TAMÁS | Építész: ÓRFI JÓZSEF

Órfi József építész évek óta közöl építész-kritikákat a Magyar Nemzet és a Válasz online kiadásán, ami mellett saját blogot is szerkeszt. Bátor, nyelvileg pallérozott, dagályos, üres frázisoktól mentes, hiteles megszólaló ő annak ellenére, hogy Makovecz Imre egyik utolsó jelentősebb tanítványaként ez távolról sem kézenfekvő. Kiebrélt ízlés, szókimondás, egyenesség jellemzi megnyilvánulásait, amik szinte teljességgel mentesek az organikus (szerves) építészeti iskola gyakran doktriner, merev, bezárkózó, vonalas megnyilvánulásaitól. Építész-ként megépült házai: Pilisszántó csupakő kápolnája, Kallósejmen-Újfalu-rét ravatalozója, kápolnája, szelestei, gyimesfelsőloki kápolnája Makovecz Imre szellemének közvetlen

hatását mutatják, sőt a pilisszántói felépült kápolna terveinek vázlatát „a mester” maga rajzolta tanítványa számára.

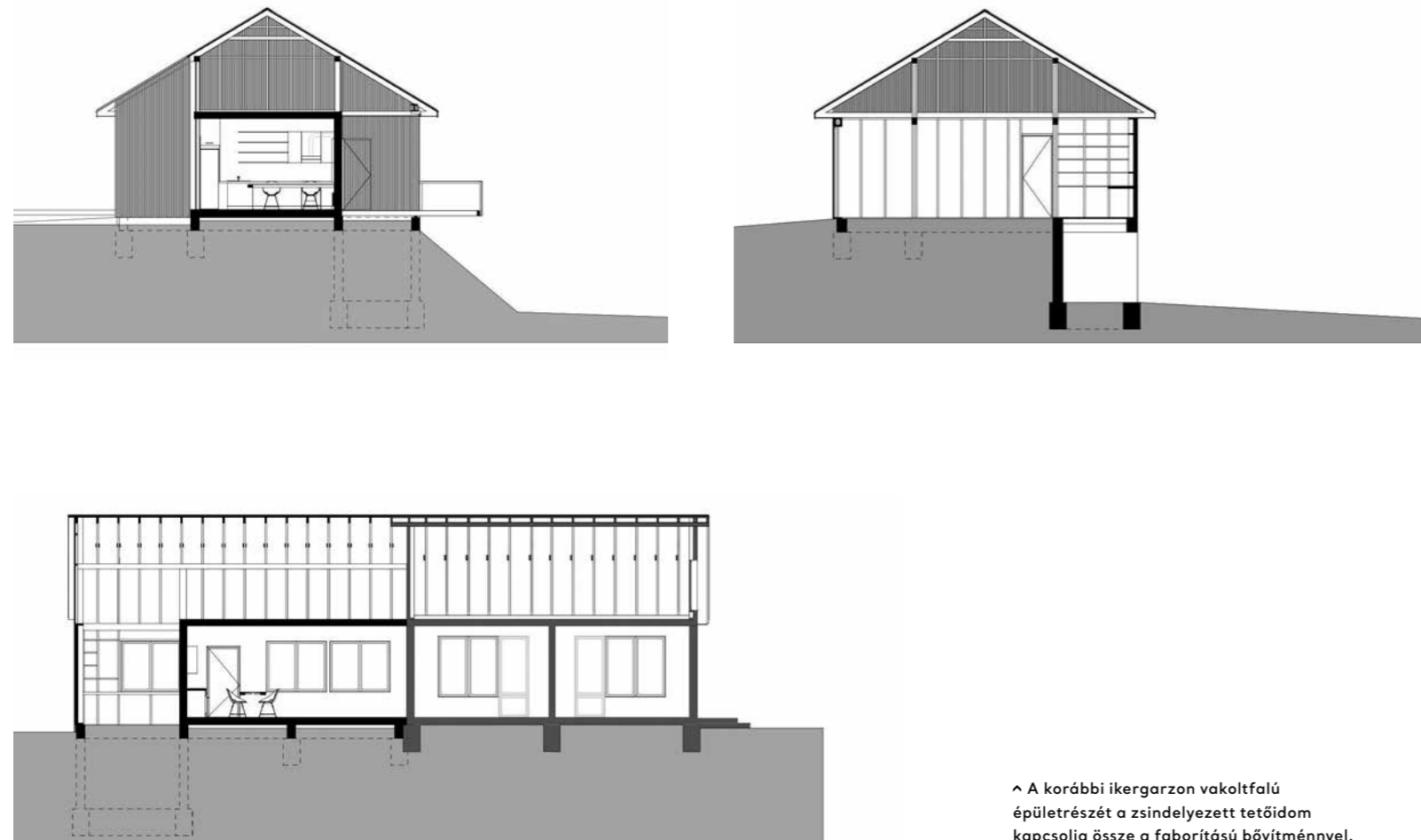
Órfi elképzelt szótárunk fontos alkotótársa. Példának okáért pont a „mester” szócikkénél szinte megkerülhetetlen. Történetileg mégis úgy alakult, hogy munkái közül az Octogon szerkesztőségének figyelmét mégsem korábbi házai keltették fel, hanem legfrissebb munkája, saját otthona, kétyermekes családjának hajléka. Saját ház, saját terv, oroszlánrészt saját kivitelezés. Ráadásul a történet ott kezdődik, hogy évekkorábban építész édesanyja választotta ki ezt a piliscsabai telket, amire saját magának és fiának épített harminc-harminc négyzetméteres földszintes ikergerzonokat

úgy, hogy azok a telek sík platóján álljanak. Ideális helyzet volna, ha a szabadon hagyott telekrész nem húsz foknyi rézsűben törne le a kert túlsó oldalán. Itt áll a bővítmény.

Megérkezésünk után vendéglátónk hamar rátér az „építés drámájának”, a két évig tartó kivitelezés nehézségeinek elbeszélésére. Ha pontosan emlékszem, valahogy úgy fogalmaz: „az építőanyagok nem akarnak házzá válni. Mindent megtesz akár a leghétköznapibb lécs is, hogy nehogy ház váljék belőle.” A pénzügyi források szükségességemmellett a tervezés, a távolról sem egyszerű engedélyeztetés Órfi generál kivitelezővé, műszaki vezetővé, beszerzővé is avanszál és a villany-, víz-hálózatot kívül szinte mindent egyedül, vagy családtagjaival,

Alátámasztás nélkül hosszan kinyúló deszkaszerkezetes terasz a ház egyik leglátványosabb eleme. Ebből a nézetből jól látszik a telek síkjának meredek letörése a kert felé.

^ A korábbi ikergarzon vakoltfalú épületrészét a zsidelyezett tetőidom kapcsolja össze a faborítású bővítéssel.

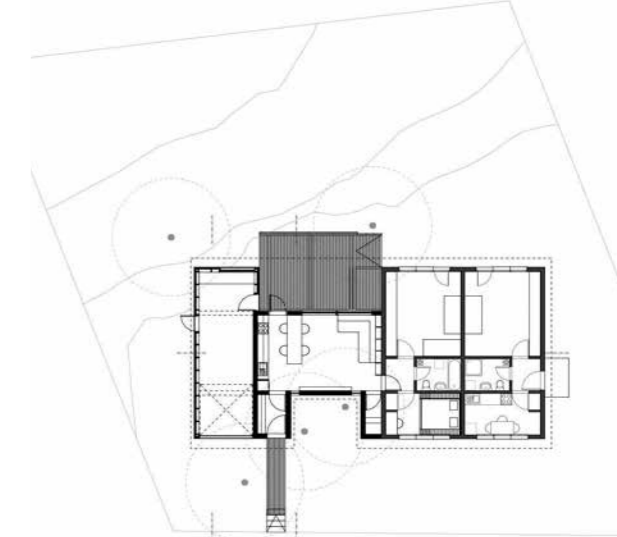

^ Nagy ablakokkal nyílik a nappali-étkező tere a terasz és kert felé.

„Az alkotó pihen.” Az ereszt alatti többfunkciójú sín fut végig, amin jelenleg hintaágy függ. Modern hatást nyújtanak a terasz mennyezetére szerelt betonp burkoló lapok.

> A műhely belső terében látható, hogy a homlokzat üvegezéssel áttört. A galériáról, ami majdan családi hálószoba lesz, nagyszerű kilátás nyílik.

▼ Noha bezárt állapotában nem látható, de a lécborítású homlokzaton egy ajtónyílás is van, ami a jelenleg műhelyként funkcionáló térbe vezet. A szomszéd imádja a ház csúrszerű, lírai oldalhomlokzatát.

főképpen ács édesapjával, barátjaival épített meg. Építettek maguk köré egy házat.

Kézműves ház, ugrik be az elképzelt "ideális építészeti szótár" szócikke. Pontosabban ez a szó ugrana be, ha az agyonsztárolt gasztró-forradalom nem falta volna fel kis "mangalica pálinkával" (WGA) leöblítve a kézműves szót. Építészeti szövegben így szinte használhatatlan, gyenge, véleményes kifejezés volna, problémás dolog kézművesnek titulálni egy házat. Miközben itt pont arról van szó, hogy minden döntés, vállalás, elképzelés mögött az áll, hogy az építész alkotó ismeri az anyagi lehetőségeit, fizikai határait. Így válik a házban minden kézenfekvővé, átéltté, kitalálttá és megformálttá. Ott él minden szögletében, anyagában, megoldásában az építész. Semmi öncélú, semmi formalizmusba hajló nem látható itt, pusztán kristálytisztá, leszűrt, bensőséges, átélt realitás, az apró gesztusok, intím részletmegoldások lélekkel teli összessége. Mit neveznénk organikusnak, mit neveznénk kézművesnek, ha nem ezt? Szinte minimalista fogásokkal operáló összekapaszkodását léleknek és anyagnak.

Olyan megoldásokról beszélnek, mint amilyen a favázás, könnyűszerkezetes ház pontalapoazása, amivel elkerülhetővé vált, hogy az épület kivitelezése során gyökereket vágjanak át. Így vált megmenthetővé az utcai homlokzati szakasz beszögellésében álló két fenyőfa, amiket a homlokzati sík udvariasan kerül ki. Az Égigérő blogon időnként kommentált házépítés egyik legjobb történetéről az építés

< Ez a műhely a későbbiekben építés iroda lesz. Mostani állapotában úgy hat, mintha az egész könnyűszerkezetes, favázás ház innen épült volna fel.

^ Egy hídszerű járdán érkezünk meg a ház előszobájába, nappalijába. Jobbra jól látható az a beharapás, amivel a homlokzati sík kikerüli az előkert két fenyőfáját.

v Konyha és étkező, összekötöttében a nappalival és a terrasszal

v Szülői háló az eredeti iker garzon terében bontott deszkaburkolattal

ottjártunkkor is szívesen beszél. Az élére állított deszkákból rakott, betonoszlopok megtámasztás nélkül hosszan kifüggeszkedő, olcsón, szépen építhető terasz ötlete álmyszerű sugallatként jutott az alkotó eszébe, de a pince-garázs-műhely egység határoló falak rusztikusan, szemre hosszába elvágott burkolatának lécezése is az építés közbeni ötletek, rögtönzések egyik csodálatosan sikerült darabja. Jó látni, hogy a két évig tartó önerős építés bizonyos befejezetlen részletei még évekig elkísérhetik a család életét. A telek már említett letörése miatt megépített tároló feletti műhely a jövőben építésziroda lesz, ahonnan anya és apa tetőterébe lehet majd felmenni. Valódi funkcióját keresi a terasz felé nyúló tetőszakaszban elhelyezett sín is, amiről hirtaágy függeszkedik, de árnyékoló, vagy bármilyen

is függeszthető, mozgatható még itt. Figyelemre méltók a terasz belvilágának, betonyp-lappal burkolt, vagy feketésre festett szakaszai, illetve az étkezőpulthoz, szülői hálószoba deszkáihoz mérhető belsőépítészeti finomságok.

Ennél ház nehezen lehetne személyesebb történet. Nézem anyát és apát, akik még mindig örömmel pihentetik meg szemüket egy-egy részleten, vagy, ahogy finom lebegéssel a térben, a ház körüli csodás kertben mozognak. Látom Örfi szemében a munka fáradságait és az alkotás örömeit. Végigsmogatja pillantásával ezt a teljesen favázás, beton-alap nélküli, a földhöz szerkezeti elemeivel is kötődő, puha szigetelőanyagának rétegeivel, néhol nyolc méter magas lécfallal határolt, fateraszos épületlényt. Anya, gyerekek, apa hazaérkezett.

< Élére fordított, jelenleg még csiszolatlan deszkákból áll a terasz egész szerkezete.

bal lent: A telek letörése okán egy pince-kerti tároló is helyet kaphatott. Ennek a saroknak az alsó saroktól a deszkaborítású oldalhomlokzat legmagasabb pontja majd nyolc méterre van.

▼ Fények törnek át a jelenlegi műhely homlokzatának felső üvegezésén keresztül. A léceket távtartó nélkül, szemre vágta le a tervező-kivitelező: kézműves részletmegoldás.

